

องค์ความรู้

ภาษาวัฒนธรรม

โดยสถาบันงานราชบัณฑิตยสภา

วงดุริยางค์

ความฝันในวัยเยาว์ของใครบางคน นอกเหนือจากการเป็นครู หมอ หรือนักกีฬาที่มีชื่อเสียงโด่งดังแล้ว ก็คือการได้เป็นนักร้อง นักดนตรี สร้างความสุขผ่านเสียงเพลงให้ผู้ฟัง หรือแม้แต่ฝันอยากเป็นนักดนตรีในวงดุริยางค์ของโรงเรียน วงดุริยางค์ (orchestra) ในภาษากรีกโบราณหมายถึง พื้นที่ว่างครึ่งวงกลมหน้าเวทีของโรงละครกลางแจ้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ในอิตาลี หมายถึง พื้นที่ว่างหน้าเวทีสำหรับกลุ่มนักดนตรีนั่งบรรเลงประกอบการแสดงละครบนเวที ต่อมาใช้เรียกกลุ่มนักดนตรีที่บรรเลงร่วมกัน ภายหลังคำนี้จึงหมายถึง วงดนตรีที่มีกลุ่มเครื่องสายตระกูลไวโอลินเป็นหลัก ซึ่งมีจำนวนนักดนตรีมากกว่า และมีบทบาทมากกว่าเครื่องดนตรีกลุ่มอื่น

พจนานุกรมศัพท์ดนตรีสากล ฉบับราชบัณฑิตยสภา อธิบายไว้ว่า วงดุริยางค์ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครื่องสาย

กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง และกลุ่มเครื่องกระทบ วงดุริยางค์มีขนาดและรูปแบบเปลี่ยนไปตามความต้องการของนักประพันธ์เพลง ความนิยมของแต่ละยุคสมัย และการพัฒนาเครื่องดนตรี เช่น ในสมัยบาโรก การจัดรูปแบบวงดุริยางค์ยังไม่ตายตัว ในสมัยคลาสสิก มีการประสมวงและจัดกลุ่มเครื่องดนตรีที่กลายเป็นมาตรฐานของวงดุริยางค์ แต่วงยังมีขนาดเล็ก ในสมัยโรแมนติก วงดุริยางค์มีขนาดใหญ่ขึ้นตามลำดับ ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ จนถึงปัจจุบัน วงดุริยางค์มีขนาดไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของนักประพันธ์เพลง รวมทั้งมีการประสมวงที่แตกต่างไปจากรูปแบบที่เคยยึดถือมา ในปัจจุบัน ประเภทของวงดุริยางค์ที่รู้จักกันแพร่หลายได้แก่ วงดุริยางค์แชมเบอร์ วงดุริยางค์เครื่องสาย วงดุริยางค์ซาลูน และวงดุริยางค์ซิมโฟนี.

อารยา ติสมงคลจิต